

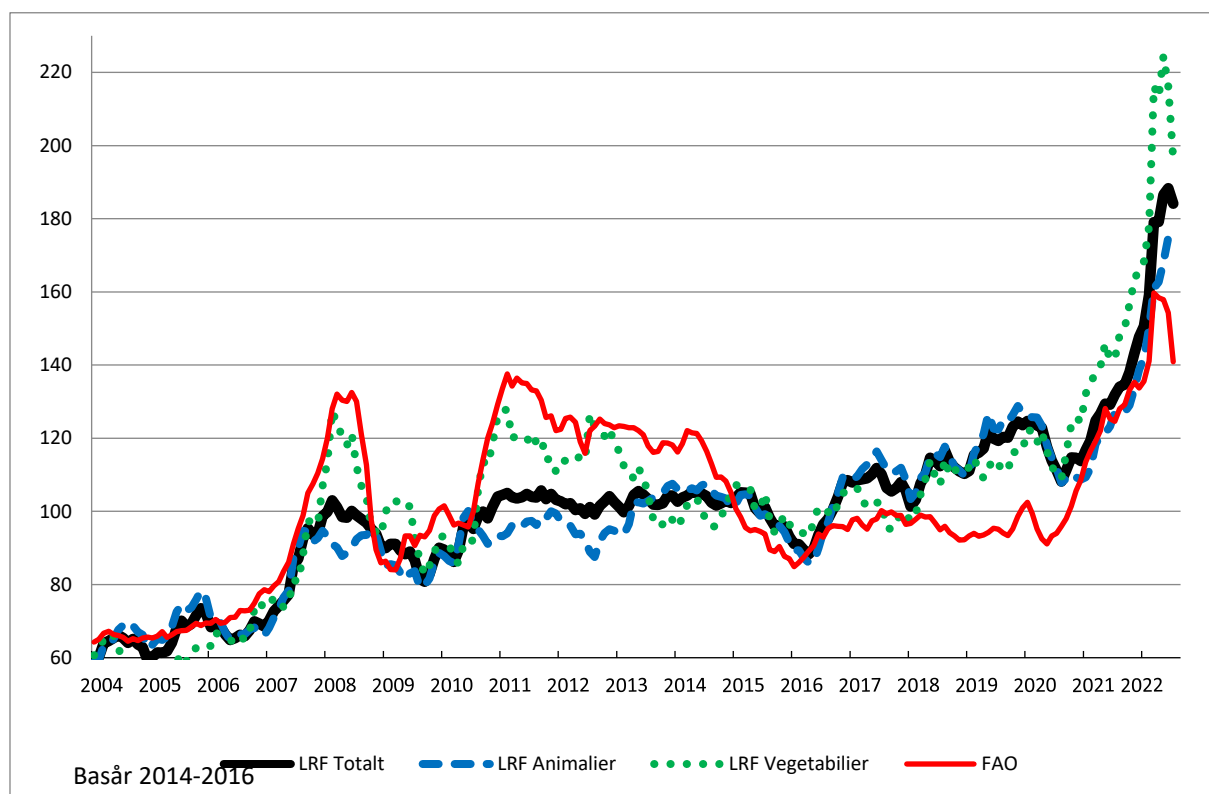

VM-Index: Fortsatt höga priser på jordbruksprodukter och insatsvaror

LRFs världsmarknadsprisindex för animalier fortsatte uppåt medan index föll för vegetabilier. Men priserna ligger på fortsatt mycket höga nivåer. Även insatsvarorna, som har fallit i pris under de senaste månaderna, är historiskt dyra.

En hög, men nu fallande global efterfrågan, har under 2021 och 2022 drivit upp priserna på livsmedel och insatsvaror. Rysslands krig i Ukraina lett till kraftiga utbudsstörningar på bland annat energi och livsmedel som lett till de exceptionella prisökningar vi ser under andra kvartalet.

LRFs totalindex är 40 procent högre än för ett år sedan. Både animalier och vegetabilier har sett samma utveckling och är 40 respektive 39 procent dyrare under samma tidsperiod. Totalindex är 22 procent högre än för 3 månader sedan men föll med 2 procent under juli. Animalieindex ligger i juli 2022 högre än någonsin tidigare, medan vegetabilierna fallit med 13 procent sedan toppnoteringen i maj.

Stora valutaeffekter

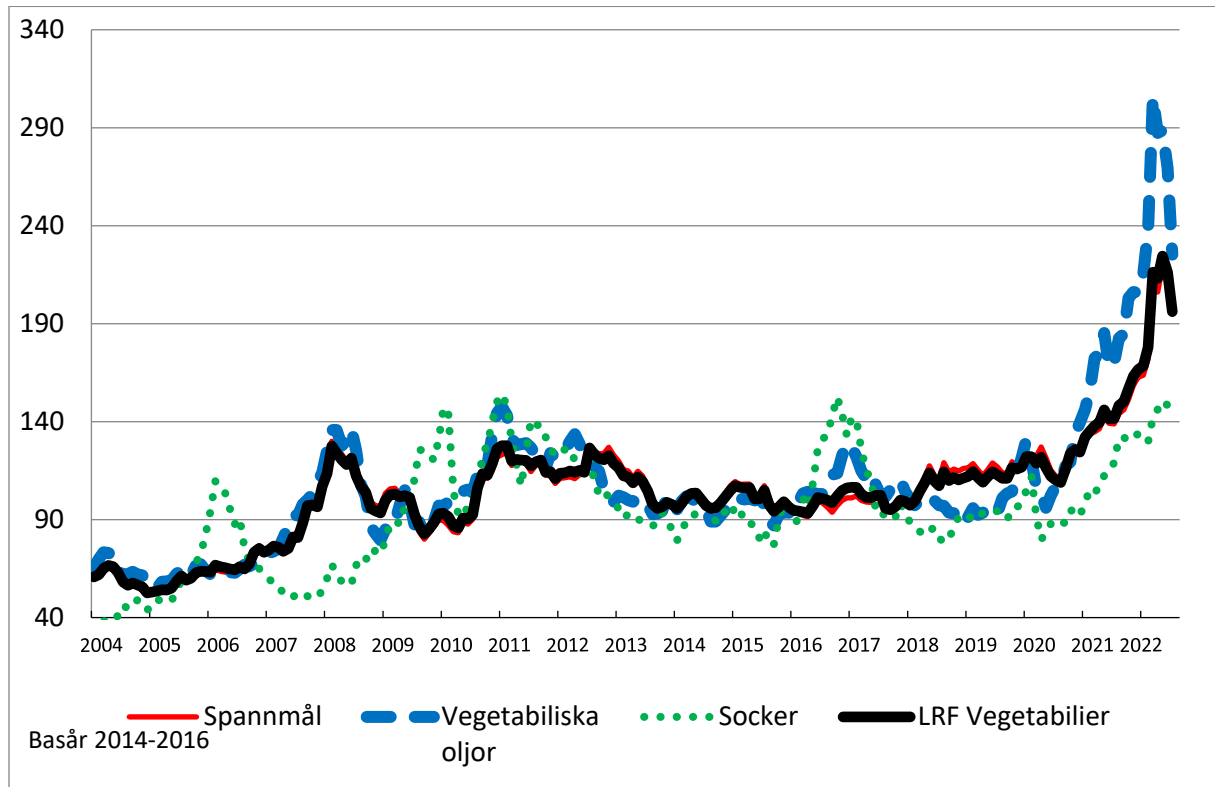
FAO Index har fallit kraftigt de senaste månaderna medan LRF Index endast föll med 2 procent den senaste månaden. Denna skillnad beror uteslutande på kronans kraftiga försvagning gentemot euron och framför allt dollarn som pågått under 2021 och 2022. Den svaga kronan ger fördyrad import av insatsvaror och konkurrerade jordbruksprodukter men också bättre betalt för exportvaror som till exempel spannmål.

Extrema priser på spannmål och oljor

LANTBRUKARNAS RIKSFÖRBUND

Vegetabilieindex har stigit med hela 33 procent under 2022 fram till maj, men sjönk med 13 procent under juni och juli. Det är de vegetabiliska oljor som föll mest, med 22 procent, medan spannmål och socker föll med 11 respektive 2 procent.

Priset på alla spannmålslag som ingår i FAO:s index föll i juni men det spannmål som föll mest var vete. Det är delvis en reaktion på överenskommelserna mellan Ryssland och Ukraina om att öppna ukrainska hamnar för export av spannmål vilket väntas leda till större utbud på vete och majs som i sin tur ledde till lägre priser.

Ett ökat utbud av palmolja från främst Indonesien ledde tillsammans med fallande råoljepriser till prispress på andra vegetabiliska oljor, exempelvis sojaolja, rapsolja och majsolja.

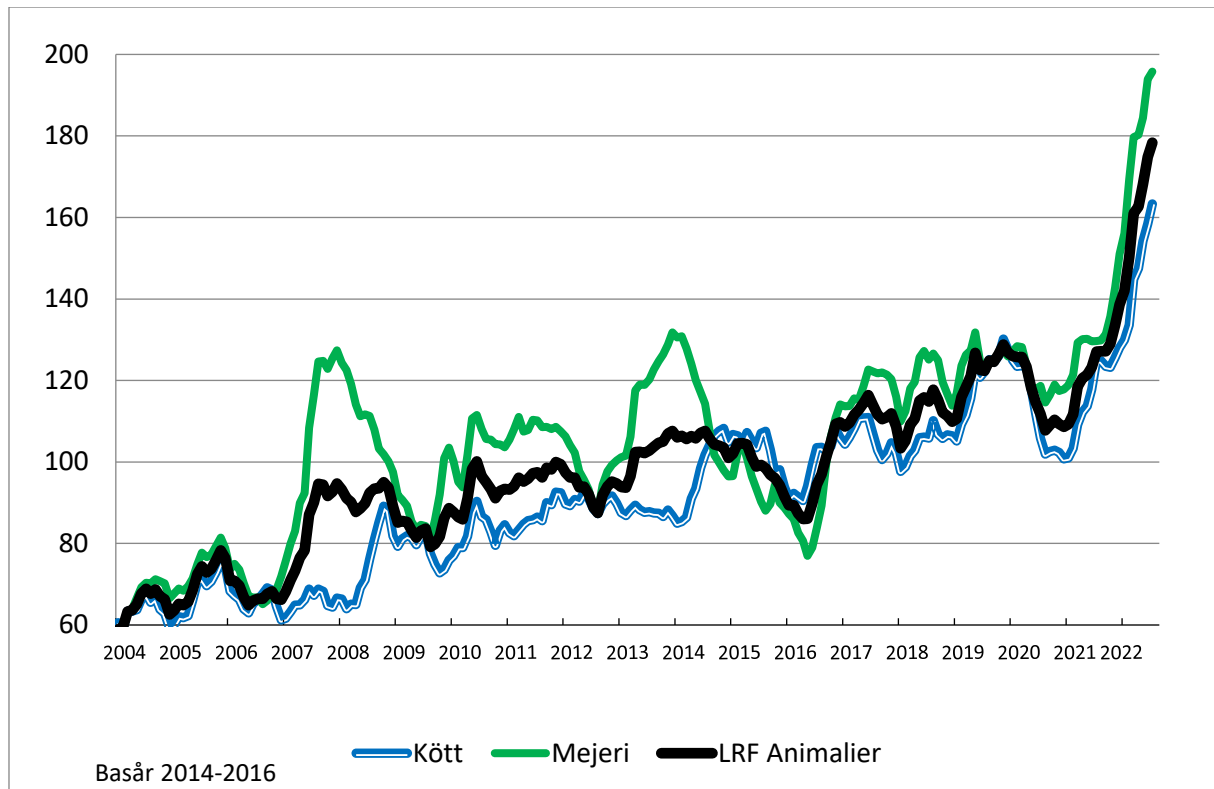
När det gäller sockerpriserna är prisfallen mer modesta och beror dels på förväntningar på fallande global tillväxt dels på stigande exportvolymerna från Indien som är en av världens största exportörer av socker.

Fortsatta prisökningar på animalier

LRFs animalieprisindex, som är en sammanslagning av köttindex och mejeriindex, har stigit med 25 procent hittills i år och totalt med 40 procent de senaste tolv månaderna. De senaste tre månaderna steg kött med 11 procent medan mejeriprodukter steg med 9 procent. Såväl kött- som mejeripriserna ligger i juli på historiskt höga nivåer.

LANTBRUKARNAS RIKSFÖRBUND

LRF Mejeriindex ökade endast marginellt mellan juni och juli, detta trots fallande internationella priser, vilket helt beror på kronans försvagning. Enligt FAO föll deras mejeriindex med 2,5 procent i samma period beroende stora prisfall på främst skummjörkspulver och smör. De flesta köpare har tillräckliga lagernivåer i närtid medan efterfrågan från Kina är svag.

LRF Köttindex är ökade med 3 procent mellan juni och juli trots oförändrade internationella priser, vilket även detta beror på kronans försvagning. Lammpriserna föll under juli till följd av stora exportvolymerna och stora slaktvolymerna från Australien tillsammans med fallande efterfrågan från importländerna. Även priserna på nötkött föll till följd av liknande orsaker. Grispriserna var oförändrade medan kycklingköttet steg till "all-time-high" efter utbudstörningar till följd av utbrott av fågelinfluensa och stadig efterfrågan.

Fortsatt mycket höga priser på insatsvaror

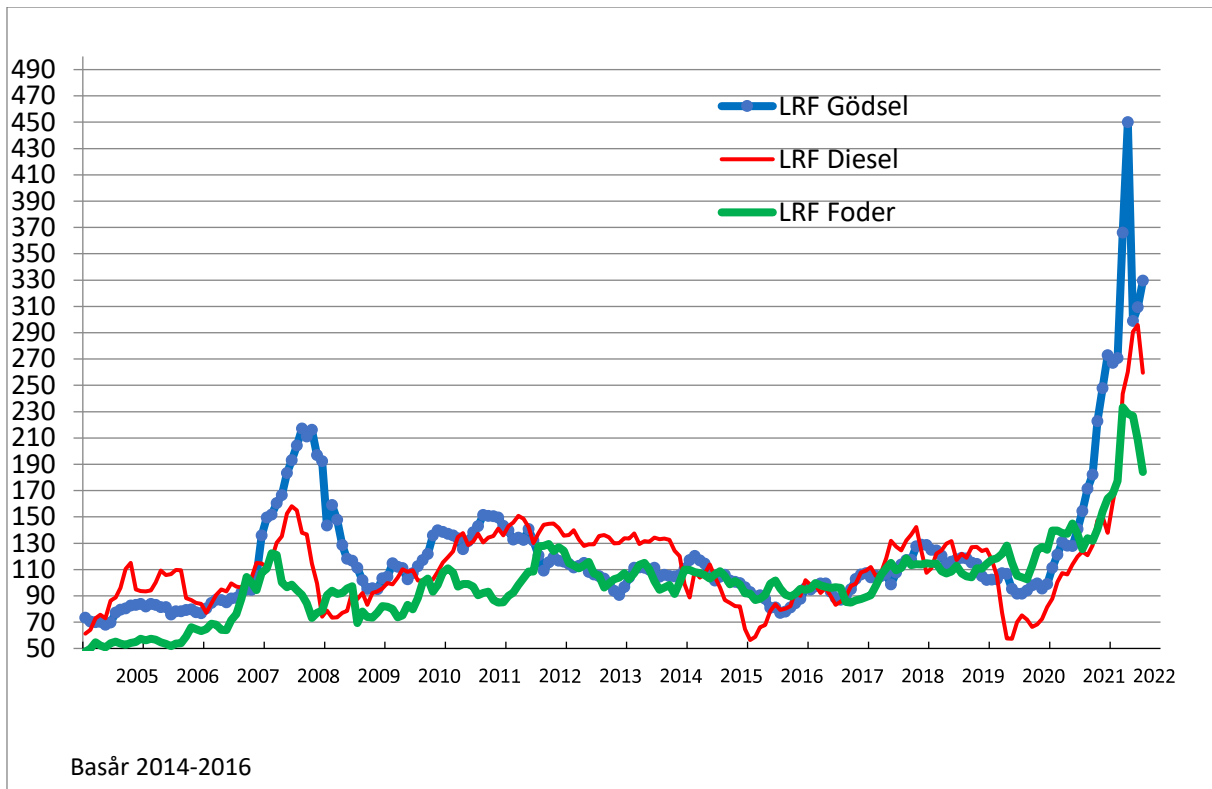
Priserna på jordbrukets insatsvaror steg extremt snabbt under 2021 och 2022 men peakade under andra kvartalet då prisstegringarna bröts.

Gödningspriserna som peakade i april, då fyra gånger dyrare än i början av 2021, föll tillbaka med 33 procent under maj men steg igen under juni och juli. Gödningspriserna är starkt beroende av priserna på naturgas, en energikälla Ryssland helt dominerar och dikterar villkoren för. Avgörande för framtida priser är Rysslands agerande och möjligheterna för Västeuropa att ställa om sin gödningsimport, -produktion samt konsumtion.

Dieselpriiset², peakade i juni och föll sedan tillbaka med drygt 10 procent i juli. Fram till juni 2022 har priserna tredubblats sedan årsskiftet 2020/2021.

LANTBRUKARNAS RIKSFÖRBUND

Foderpriserna peakade i maj, då 80 procent dyrare än 12 månader tidigare. I juni och juli har foderpriserna följt spannmålspriserna nedåt, ett fall på 19 procent mellan maj och juli.

Under 2022 har elpriserna stigit kraftigt i Europa vilket har sin bakgrund i nedläggning av kärnkraftverk och därmed ett ökat beroende av sol, vind, kol, olja och naturgas. Stigande naturgaspriser, till följd av Rysslands begränsningar, driver nu upp elpriserna.

Sammantaget är de globala priserna på insatsvarorna historiskt höga, trots en liten avmattning i närtid.

Text: Jan Lorentzson

jan.lorentzson@lrf.se

¹FAO = Food and Agriculture Organization of the United Nations

²Det dieselpri som avses är det internationella helt utan skatter och andra pålagor

LRFs världsmarknadsprisindex har omarbetats och baseras från och med 2014 på FAO¹ Food Price Index och bygger på globala priser för produktslagen kött, mejeri, spannmål, vegetabiliska oljor och socker. För att belysa hur den internationella prisutvecklingen påverkar det svenska jordbruket har indexet räknats om till svensk valuta. Vidare vägs det slutliga indexet så att det motsvarar den svenska produktionens värdemässiga andelar. I LRFs index väger animalier tyngre medan spannmål och socker väger tyngre i FAOs index. Basår är 2010.